

KADERNOTA 2023

KADERNOTA 2023

Verantwoording

Omgevingsdienst Groningen

Datum: 8 november 2021

Versie: 1.0

1 INHOUDSOPGAVE

1	INHOUDSOPGAVE	3
2	INLEIDING	4
3	OPGAVEN EN AMBITIES ODG	5
4	INTERNE ONTWIKKELINGEN	7
4.1	ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN	7
4.2	BESTUURLIJKE ONTWIKKELINGEN	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
4.3	INHOUDELIJKE ONTWIKKELINGEN	10
5	EXTERNE ONTWIKKELINGEN	12
5.1	WET- EN REGELGEVING	12
6	ALGEMENE FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN	16
6.1	ALGEMEEN	16
6.2	INHOUDELIJK	16
7	RISICOPARAGRAAF	18

2 INLEIDING

Geachte leden van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Groningen,

Hierbij bieden wij u de kadernota voor 2023 aan. Deze nota biedt de kaders voor het opstellen van de begroting 2023–2026. Anders dan andere jaren hebben we voor 2023 een grote zorg dat een aantal opgaven niet met de huidige middelen kan worden gefinancierd.

Met name voor de uitvoering van de Omgevingswet, huisvesting en aanpak van de arbeidsmarkt is op dit moment onvoldoende dekking in de begroting. Deze onderwerpen zullen in de betreffende hoofdstukken nader worden toegelicht.

De kaders zijn te clusteren naar de volgende thema's, die in de volgende paragrafen zijn toegelicht:

- Opgave en ambities Omgevingsdienst Groningen
- Interne ontwikkelingen
- Externe ontwikkelingen
- Algemene financiële uitgangspunten
- Risicoparagraaf

Na vaststelling van de Kadernota in het Algemeen Bestuur, bieden wij u komend voorjaar de begroting 2023–2026 aan, voordat deze formeel voor een zienswijze aan de gemeenteraden en provinciale staten wordt toegezonden.

Namens het Dagelijks bestuur

Voorzitter,

Secretaris,

3 OPGAVEN EN AMBITIES ODG

De afgelopen jaren stonden voor ons en onze opdrachtgevers in het teken van verandering en ook de komende jaren zal dit een constante blijven. De rapporten van de Commissie van Aartsen en de Algemene Rekenkamer zullen op landelijk niveau opgevolgd worden, consequenties voor dienst en deelnemers zullen komende jaren helder worden. Daarnaast spelen er landelijk en in onze regio allerlei ontwikkelingen en investeringen op het gebied van energietransitie en circulaire economie. Denk bijvoorbeeld aan de bouw van windmolens, de inzet van waterstof, de vestiging van datacenters. Maar ook aan het stikstofdossier en de beperking van uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen. Ook in de verdeling van de taken tussen de deelnemers en de ODG vinden in 2023 nog veranderingen plaats. Begin 2022 is een deel van de wettelijke basistaken (asbesttaken en bodemmeldingen) overgedragen aan de ODG en vanaf 2023 worden ook de minder complexe milieutaken door de ODG behandeld.

Wij dragen als dienst bij aan het realiseren van de ambities van de bevoegde gezagen. In sommige gevallen is er een spanningsveld tussen de ambities en de praktische uitvoering. Vaak wordt dit gedreven vanuit de financiële middelen die er beschikbaar zijn. Het is onze rol om tijdig aan te geven wat wel en niet mogelijk is in de uitvoering. Zo zien we bij de invoering van de Omgevingswet dit spanningsveld concreet ontstaan. Impactanalyse toont aan dat er meer middelen nodig zijn voor de uitvoering van de afspraken. In overleg met het bestuur zullen we hier tot een oplossing moeten komen. Daarnaast zien we een spanning tussen onze opgave in de arbeidsmarkt en de huisvesting en anderzijds onze financiële middelen in 2023. Ook hierover gaan we in gesprek met het bestuur om te komen tot uitvoerbare oplossingen.

Naast bovengenoemde veranderingen zijn er ook een aantal grootschalige interne veranderingen aan de orde. In 2023 werken we een jaar met het nieuwe sturing- en financieringsmodel. We hebben met elkaar oplossingen gevonden voor de hobbels in de weg die we tegenkwamen in het eerste jaar. We zetten in op het benutten van het model om onze samenwerking, waarbij effectiviteit en efficiëntie van belang zijn, door te ontwikkelen. Ook het beter gebruik maken van de steeds groter wordende bron van beschikbare data speelt hierin een rol.

Tevens wordt in 2023 een nieuw zaakstelsel geïmplementeerd, waarvoor middelen beschikbaar zijn gesteld door de deelnemers. Het zaakstelsel is de ruggengraat van de organisatie, waarin alle werkzaamheden en de processen hieromheen zijn ingericht. Ingrijpende veranderingen, die iets vragen van eenieder in de organisatie en ook van de deelnemers.

Onze inzet voor de begroting 2023–2026 is om de reguliere dienstverlening binnen de beschikbare middelen uit te voeren. Echter, we voorzien een knelpunt met betrekking tot de opgaven van de ODG. Een aantal zaken is te organiseren binnen de huidige begroting. Met name voor de uitvoering van de Omgevingswet, huisvesting en aanpak van de arbeidsmarkt is op dit moment onvoldoende dekking in de begroting.

Een overzicht van de verwachte (financiële) risico's voor de ODG is te vinden in hoofdstuk 7.

De ODG gaat zoals u van ons gewend bent het jaar 2023 in met ons kompas als leidraad:

‘in alles wat wij doen, dragen we bij aan een veilige en schone leefomgeving in onze regio’

Wij zijn een: *‘onafhankelijke betrouwbare kennispartner die de klant centraal stelt’*.

Uit het kompas van de organisatie en onze opgave, halen we vijf hoofdpunten om ons op te richten de komende jaren. Deze punten herkent u en staan ook in 2023 voor ons centraal omdat wij geloven dat deze punten bijdragen aan het samen veranderen en samen verbeteren. Hieronder nemen wij u op hoofdlijnen mee:

- ***We hebben een betrouwbare dienstverlening en geven verantwoording over ons werk:*** onze werkwijze is voorspelbaar en transparant voor de omgeving en in het bijzonder voor de opdrachtgevers. Van viermaandelijke rapportages gaan we meer toe naar *real time* inzicht en een beperking van formele rapportagemomenten. Uitgangspunt blijft de opdrachtgevers niet voor verrassingen te stellen.
- ***We zijn een efficiënte organisatie:*** we doen de goede dingen op het juiste moment. Adequate uitvoering van onze inhoudelijke producten en diensten en op een verantwoorde wijze omgaan met de middelen die voor de organisatie door het bestuur beschikbaar zijn gesteld. In het licht van taakuitbreiding krijgt kostenbesparing meer urgentie, gezien de financiële omstandigheden van veel deelnemers.
- ***Samenwerking & sensitiviteit staan centraal:*** we weten elkaar te vinden, zowel intern als extern. We begrijpen onze eigen rol en die van de ander. Zo zijn we nog beter in staat om kwaliteit te leveren en om ook lastige kwesties op een goede manier te bespreken.
- ***We zijn een kennisorganisatie:*** al onze medewerkers voldoen aan de kwaliteitscriteria en blijven zich door ontwikkelen. Dit betreft niet alleen vakinhoudelijke kennis over vergunningverlening, toezicht & handhaving, maar ook kennis over de lokale en regionale opgaven, samenwerkingsverbanden en wat het betekent om te opereren in een bestuurlijke omgeving.
- ***We zijn klaar voor de verandering:*** we denken vanuit de klant, bewegen mee waar het kan, beschikken over de juiste kennis en weten onze kennispartners te vinden. Tegelijkertijd zijn we ons bewust van onze taak en rol en overzien we wat de veranderende omgeving van ons vraagt. We leren hoe we onszelf continue kunnen verbeteren, en zijn sparringpartner voor onze omgeving. Zo zijn we gesteld om de aankomende veranderingen te omarmen (o.a. Omgevingswet en gevolgen Commissie van Aartsen).

De ODG zal in de komende jaren zich op bovenstaande punten verder ontwikkelen om samen met onze klanten en partners resultaten te boeken ten behoeve van een veilige en schone leefomgeving en de aankomende veranderingen te kunnen realiseren. Het is bij al deze ontwikkelingen van belang dat we het uitbouwen en verstevigen van vertrouwen verder voortzetten met elkaar.

4 INTERNE ONTWIKKELINGEN

4.1 Organisatorische ontwikkelingen

4.1.1 Nieuw financieringsmodel

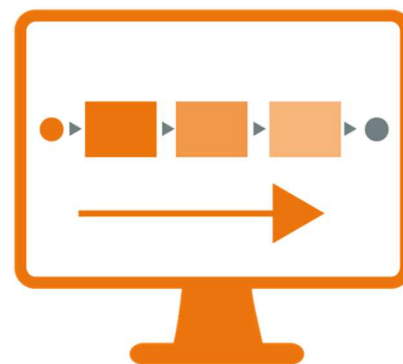
Het Algemeen Bestuur heeft de opdracht gegeven om over te gaan op een nieuw sturings- en financieringsmodel. Conform het besluit van het Algemeen Bestuur op 11 december 2019 wordt met het nieuwe financieringsmodel begroot op basis van output ($p \times q$) en afgerekend op begrotingsbasis. Het Algemeen Bestuur heeft destijds geconcludeerd dat dit in de huidige situatie het beste past, maar dat de ODG in de toekomst eventueel over kan gaan op een model waarin de werkelijke productie wordt afgerekend. Er is daarom een evaluatiemoment over drie jaren na invoering van het model afgesproken. Vanwege financiële verschuivingen (herverdeeleffecten) heeft het Algemeen Bestuur besloten om een zachte landing te creëren. 1 januari 2022 is de invoeringsdatum.

2023 zal het jaar zijn waarin we ten aanzien van de systematiek en invulling van het nieuwe model nog steeds leren met elkaar. Daarnaast krijgen we in steeds grotere mate te maken met de behoefte aan een datagestuurde manier van werken. We zullen moeten blijven monitoren en ontwikkelen, zodat het model optimaal aansluit op de manier waarop we met elkaar samen willen werken. Ons voorstel is om hiervoor een bedrag van €50.000 te reserveren in de begroting van 2023.

4.1.2 Aanbesteding van het zaakstelsel

Het contract met onze huidige leverancier van het zaakstelsel eindigt in augustus 2023. In 2021 is de aanbesteding van een nieuw systeem opgestart, zodat een soepele overgang mogelijk gemaakt wordt. Ervaring in den lande leert dat de implementatie van een nieuw zaakstelsel gepaard gaat met productieverlies.

De totale kosten van een nieuw zaakstelsel, de aanbesteding en implementatie is voor de hele periode van 10 jaar geraamd op 4,7 miljoen euro. Daarvan is 2,2 miljoen euro voor structurele kosten voor de licenties en onderhoud/beheer van het zaakstelsel geraamd. De structurele kosten zijn reeds begroot en verwerkt in de deelnemersbijdrage. De overige 2,5 miljoen euro betreft incidentele kosten ten behoeve van de aanbesteding- en implementatie, de ontwikkelkosten van de leverancier en randvoorwaardelijke projecten (o.a. datakwaliteit). De totale verwachte kosten zijn besproken met en geaccordeerd door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 9 oktober 2021. De deelnemersbijdrage zal ten behoeve van bovenstaande kosten incidenteel worden verhoogd. Hoe precies is nog niet bekend, omdat per deelnemer en door de Brzo opdrachtgevers nog besloten dient te worden of de kosten in één keer of verspreid worden betaald. Daarnaast zal, volgend op een eerder besluit, € 200.000 uit de algemene reserve worden onttrokken en zal in de voorjaarsnota en begrotingswijziging worden voorgesteld om nogmaals € 200.000 uit de algemene reserve te onttrekken ten behoeve van het nieuwe zaakstelsel.

4.1.3 Doorontwikkelingen op IT-gebied

De invoering van de Omgevingswet halverwege 2022 heeft ook wijzigingen op het gebied van IT met zich mee gebracht. Zo is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) in werking gesteld, waarin alle digitale informatie op één plek te vinden is: het Omgevingsloket. Zowel op het gebied van de techniek en de interne werkwijzen zijn we op het moment van schrijven al klaar om met het DSO te gaan werken. Het kan voorkomen dat bij de livegang halverwege 2022 tegen problemen aan wordt gelopen, maar we verwachten niet dat deze zodanig zijn dat hiervoor in 2023 nog een bedrag moet worden gereserveerd. De jaarlijkse aansluitkosten voor het DSO bedragen € 10.000 per jaar.

Daarnaast wordt gewerkt aan de ontwikkeling van het Register Externe Veiligheid (REV). Dit is een database waarin de informatie over de veiligheidsrisico's wordt verzameld en inzichtelijk gemaakt. Met de komst van de Omgevingswet bundelt de overheid namelijk de regels voor milieu en ruimtelijke projecten. Bij de start van een project weet men door raadpleging van het REV welke veiligheidsrisico's er zijn. De gemeenten zijn als bronhouder verplicht de gegevens aan te leveren. De kosten voor het REV zijn nog niet bekend.

Tot slot is de ODG per 2022 aangesloten op Inspectieview Milieu. Dit is een door het Rijk verplichte aansluiting die het mogelijk maakt om milieugegevens uit te wisselen tussen toezichthoudende instanties. De jaarlijkse aansluitkosten bedragen momenteel € 10.000. Het Rijk heeft besloten deze bijdrage te verhogen naar € 25.000 per jaar. De omgevingsdiensten hebben hierop mede namens hun deelnemers een reactie aan het Rijk gegeven; de uitkomst hiervan is nog onduidelijk.

De ODG heeft in de meerjarenbegroting € 100.000 extra gereserveerd voor IT. Daarmee heeft de ODG voorzien in de dekking van de stijging van een aantal structurele kosten en in het mede ontwikkelen van benodigde ICT veranderingen.

4.1.4 Datagestuurd werken

IT en data krijgen een steeds grotere rol in onze organisatie. Dit biedt kansen om werkzaamheden efficiënter en effectiever uit te voeren. Zo kunnen wij steeds meer informatie,- en datagestuurd gaan werken, om steeds beter bij te kunnen dragen aan de beleidsdoelstellingen van de opdrachtgevers en om hier beter over te kunnen verantwoorden. Met deze manier van werken wordt de ODG een steeds slimmere organisatie, die gebaseerd op betrouwbare informatie het naleefgedrag in de omgeving kan bepalen en gerichte acties daarop kan zetten. Echter brengt de grotere rol van IT ook ontwikkelkosten en implementatiekosten met zich mee. In de risicoparagraaf komen wij hierop terug.

De ODG heeft nog geen middelen beschikbaar in de begroting voor datagestuurd werken. Vanaf 2023 neemt het budget voor het financieringsmodel logischerwijs af. Daarom wordt voorgesteld om de helft hiervan (€50.000) aan te wenden voor datagestuurd werken.

4.1.5 Arbeidsvoorwaarden en duurzame inzetbaarheid

In de meerjarenbegroting 2021–2024 heeft u kunnen lezen dat de ODG wil inzetten op de arbeidsvoorwaarden en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd om jaarlijks € 100.000 hiervoor te reserveren. In afstemming met de vakbonden hebben we het budget ingezet voor zowel specifiek onze oudere medewerkers als alle medewerkers. In de meerjarenbegroting is hier een bedrag van

€ 100.000 voor gereserveerd per jaar. Voorgesteld wordt om € 50.000 hiervan in te zetten voor de opgave op de arbeidsmarkt (zie hieronder). Dit kan gezien worden als tegenstrijdig met de opgave binden en boeien van medewerkers, maar scherpe keuzes zijn onvermijdelijk.

4.1.6 Inspelen op de (krappe) arbeidsmarkt

Zoals momenteel in veel organisaties speelt, is het ook voor de ODG moeilijk om geschikt personeel te werven. Dit leidt tot capaciteitsproblemen en hogere kosten, omdat hierdoor in toenemende mate gebruik moet worden gemaakt van (kostbaar) extern personeel.

Om beter in te kunnen spelen op de huidige arbeidsmarkt gaat de ODG haar krachten bundelen met de andere noordelijke omgevingsdiensten: De Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUDD) en de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO). In deze samenwerking zal de focus liggen om geschikt en personeel te binden en boeien. In 2022 wordt door de drie noordelijke omgevingsdiensten gezamenlijk een extern bureau ingehuurd om ons in de bovenstaande ambities te ondersteunen. Opzet is om de individuele teams HRM en communicatie beter in staat te stellen samen de opgave te realiseren, onder andere door gezamenlijke benadering van opleidingsinstellingen, door kwalitatief goede wervingscampagnes en door slim de krachten te bundelen in het opleiden van medewerkers.

Voor het bovenstaande wordt € 50.000 ingezet, het is echter zeer voorstelbaar dat de inzet hier groter zou moeten zijn om effect te hebben, waardoor een risico ontstaat om tijdig goed personeel aan ons te binden.

4.1.7 Kantoorpand van de ODG

De ODG is sinds de oprichting in november 2013 gevestigd aan de Lloydsweg 17 te Veendam. Het kantoorpand is gehuurd tot en met het jaar 2024. Het streven is om het huurcontract van het huidige kantoorpand voor een langere periode te verlengen.

Bij de start van de ODG zijn er investeringen gedaan om het pand om te bouwen tot een geschikt kantoor (het was een transportbedrijf). In de tussenliggende jaren zijn er weinig grote investeringen gedaan en is met name klein onderhoud gepleegd. Vooruitkijkend naar 2024 zal een groot gedeelte van de inventaris afgeschreven zijn en zijn er maatregelen nodig op het gebied van energie. Daarnaast is de vraag wat de nieuwe ontwikkelingen voor ons kantoorgebruik zullen betekenen. Hierbij moet u denken aan de manier waarop we ons kantoor gebruiken – meer thuiswerken, daardoor meer ontmoeting op kantoor –, de gevolgen van de komst van de Omgevingswet en eventuele gevolgen van de overdracht van taken/personeelsomvang naar de ODG.

Bovenstaande ontwikkelingen leiden onvermijdelijk tot investeringen in het gebouw. Hiervoor zijn geen incidentele middelen beschikbaar in de begroting. Dit brengt een groot risico met zich mee ten aanzien van het op een duurzame en verantwoorde manier werken in dit kantoorpand. NB: Eerder is besproken in het bestuur dat een verhuizing waarschijnlijk tot hogere incidentele en structurele kosten zal leiden.

4.2 Inhoudelijke ontwikkelingen

4.2.1 Kostenbesparing primair proces

Vanwege de groei van de opgave en de financiële situatie van deelnemers, is kostenbesparing door efficiënter werken van groot belang. Gezien de omstandigheid dat de inzet op de leefomgeving noodgedwongen onder het gewenste niveau is op dit moment, wordt ingezet op betere werkprocessen en samenwerking en op risicogestuurd werken. Een voorbeeld van dat laatste is de succesvolle pilot van de Gemeente Groningen en de ODG op het gebied van risicogestuurd bodemtoezicht. De inzet is om de uitkomsten uit deze pilot in 2022 te implementeren, zodat het bodemtoezicht vanaf 2023 op basis van de nieuwe werkwijze voor alle deelnemers kan worden opgenomen in de jaaropdrachten.

4.2.2 Brzo

De uitvoering van Brzo taken vindt plaats in opdracht van en in afstemming met de drie noordelijke provincies Groningen, Friesland en Drenthe, waarvan de twee laatstgenoemden geen onderdeel uitmaken van onze GR. Voor de uitvoering van deze taken vindt er aparte financiering plaats vanuit de drie provincies. Indien er aan het eind van een boekjaar middelen overblijven, dan wordt er conform de samenwerkingsovereenkomst, een bestemmingsreserve Brzo gevormd. Bij een tekort vullen de drie opdrachtgevers samen aan.

Onze inzet voor de begroting 2023–2026 is om binnen de beschikbare middelen onze producten en diensten te leveren. Dit betekent dat wij bij het opstellen van deze kadernota op voorhand niet uitgaan van extra uitgaven of meevallers ten opzichte van de begroting 2022–2025. Wij gaan daarbij uit van een productie van 100% en het volledig benutten van de middelen in 2022 en houden daarmee op voorhand geen rekening met het vormen van een bestemmingsreserve. Mocht dit na het boekjaar 2022 wel het geval zijn, dan worden met de drie provincies aparte afspraken gemaakt over hoe de middelen worden ingezet.

Ten behoeve van de uitvoering wordt gebruik gemaakt van de overhead (denk aan IT, kantoormiddelen e.d.) en daarmee zijn ontwikkelingen op dit gebied ook (financieel) relevant voor deze drie opdrachtgevers. In de jaarlijkse bijdrage van de provincies zijn middelen voor de overhead verwerkt. Zoals hierboven aangekondigd gaat de ODG in 2023 over op een nieuw zaakstelsel, waar de drie opdrachtgevers ook een bijdrage aan zullen leveren.

Evaluatie Brzo

Voor de uitvoering van de Brzo taken is een Noordelijke Maat ontwikkeld. Er is afgesproken dat de Noordelijke Maat, als project, na een periode van vier jaar geëvalueerd zal worden¹. De uitvoering volgens de Noordelijke Maat is in 2019 officieel van start gegaan. Dit betekent dat in 2023 de evaluatie zal plaatsvinden. In 2022 starten de voorbereidingen voor de evaluatie. De indruk is dat nu de focus op het VTH vakgebied 'te eng' is opgenomen. De kwaliteit van VTH is sterk verbonden met inhoudelijk advies en data, De voorkeur is om dit ook expliciet op te nemen in de Noordelijke Maat. Dit zal een onderwerp van de evaluatie zijn. De evaluatie kan

¹ "Voorhands wordt een eerste periode van vier jaar voorzien om voldoende valide uitvoeringsgegevens te verzamelen voor een zinvolle structurele evaluatie en eventuele bijstelling van de Noordelijke Maat. Deze periode komt ook tegemoet aan de doelen van de Noordelijke Maat tot rust in de opdrachtgever-opdrachtnemer relatie en een heldere en vooraf voor meerdere jaren berekende inzet, output en begroting."

mogelijk plaatsvinden met de regulier beschikbare middelen. Het is echter wel de vraag of dit het geval is voor de uitkomst van de evaluatie.

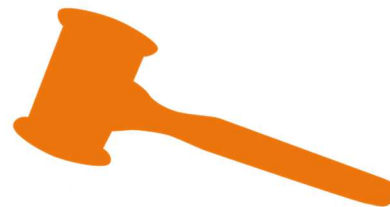

5 EXTERNE ONTWIKKELINGEN

5.1 *Wet- en regelgeving*

5.1.1 Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is voorzien op 1 juli 2022. De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

De invoering van de Omgevingswet is de start van een transitieperiode die zeker duurt tot 1 januari 2029. In de jaren tussen de invoering van de Omgevingswet en 2029 zullen regelmatig wijzigingen in de toetsingskaders plaatsvinden die alsdan geïmplementeerd dienen te worden. Dat betekent ook in die periode dat we regelmatig processen en bedrijfsvoering moeten aanpassen, inclusief ondersteunende systemen, ICT en de daar bijbehorende training & opleiding. Met elkaar zullen we moeten gaan leren hoe het werkt en welke effecten dit heeft, zowel t.a.v. kosten als werkprocessen.

Eerder is € 100.000 structureel begroot voor de implementatie en adaptie van de Omgevingswet. Tot nu toe zijn deze middelen aangewend voor programmamanagement. We voorzien dat de behoefte aan programmamanagement afneemt in 2023 en we voorzien een grote opgave in de groei van de uitvoering van de Omgevingswet. In 2021 is door Seinstra & Partners bij verschillende omgevingsdiensten uitgebreid onderzoek verricht naar de (financiële) impact van de omgevingswet. Door hetzelfde bureau is ook de impactanalyse die door de ODG zelf is opgesteld bestudeerd. Conclusie is dat de conservatieve schatting van autonome groei van de opgave van circa € 485.000 gerechtvaardigd is. Conclusie is ook dat kosten dempende maatregelen niet geheel en niet tijdig de stijging teniet zullen doen.

Voorstel is om vanaf 2023 €50.000 te begroten voor implementatie van de omgevingswet, en de resterende €50.000 meerjarig incidenteel te besteden aan uitvoeringskosten omgevingswet. Dan blijft er een opgave van €435.000 over die niet gedekt is in de begroting en waar momenteel het gesprek over plaatsvindt met het bestuur.

5.1.2 Instrumenten Omgevingswet

Niet alle wijzigingen die effect kunnen hebben op de begroting 2023 en verder, zijn al helder. Een voorbeeld is de instrumenten financiële zekerheidstelling en bestuurlijke boete. De ODG participeert in een pilot Brzo over de bestuurlijke boete. Afhankelijk waar de uitvoering van deze instrumenten wordt belegd, leidt dat mogelijk tot uitvoeringskosten bij de ODG die dan gedekt moeten worden door de betrokken opdrachtgevers.

Dit geldt ook voor taken ten aanzien van het Register Externe Veiligheid. Tevens worden bepaalde taken voor omgevingsveiligheid nu incidenteel uit het gemeentefonds via gemeenten gefinancierd, er is nog geen definitief besluit genomen.

5.1.3 Wet kwaliteitsborging bouw

Op 1 juli 2022 zal de ook Wet Kwaliteitsborging bouw inwerking treden. Met dit wetsvoorstel wordt een nieuwe stelsel van kwaliteitsborging voor het bouwen geregeld waarbij er meer taken in de markt worden belegd.

Samen met de opdrachtgevers wordt de precieze impact voor de uitvoering van de verschillende VTH taken in beeld gebracht. Daarnaast bereiden wij ons voor op de nieuwe werkprocessen, door de veranderende relatie met de opdrachtgevers, kwaliteitsborger, de bouwconsument en de bouwende partijen.

Vooralsnog is de verwachting dat de impact van de wet, geen directe impact heeft op de hoeveelheid werk die wij kunnen bieden voor onze vaste medewerkers. Dit komt voornamelijk voort uit het feit dat veel werkzaamheden op dit gebied in de afgelopen jaren met inhuurkrachten worden opgelost, mede gelet op de toekomstige ontwikkelingen. Wel zorgt de kwaliteitscriteria voor meer regionale samenwerking. Indien uit de impactanalyse toch blijkt dat er substantiële wijzigingen optreden, dan zal hier een voorziening voor worden opgenomen in de begroting.

5.1.4 Energie

Het project "Energiebesparing bij Bedrijven", dat de Provincie Groningen in samenwerking met de ODG was gestart, is per 1 januari 2021 tot een einde gekomen. Momenteel voert de ODG nog energietoezicht uit voor de bedrijven die onder de Provincie Groningen vallen en is ook door de gemeenten Westerkwartier en Westerwolde verzocht om energietoezicht uit te voeren. De andere deelnemers hebben momenteel, mede met oog op de huidige financiële positie van de gemeenten, besloten nog niet in de onderwerp te investeren. Hoe dit zich in de toekomst gaat ontwikkelen is nog onduidelijk.

5.1.5 Green Deal

De klimaatverandering en de aantasting van het milieu vormen een bedreiging voor Europa en de wereld. Om die tegen te gaan heeft Europa een Green Deal afgesloten om de economie van de EU duurzaam te maken. In de Green Deal zijn maatregelen opgenomen die voorzien in het efficiënter gebruik van hulpbronnen door over te schakelen op een schone en circulaire economie, herstellen van biodiversiteit en terugdringen van vervuiling.

Deze ambitie is inmiddels vertaald in wettelijke kaders, zoals de Europese klimaatwet en beleidsstukken. De verwachting is dat deze wetgeving in toenemende mate van vertaald worden naar beleidsstukken van onze opdrachtgevers en daarmee van invloed worden op het werk van de ODG. Denk hierbij aan nieuwe of strengere normen op de volgende gebieden: energie, afval, bouw/renovatie, industrie en landbouw en veehouderij.

Tegelijkertijd verwachten we dat bovengenoemde ontwikkelingen naast verandering van regelgeving ook zullen leiden tot investeringen. Hierbij kan gedacht worden aan investeringen in de industrie, vestiging van energieparken en verduurzaming van woning(bouw). We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en integreren die in de uitvoering van ons werk.

5.1.6 Meerjarig actualisatie programma

Actuele vergunningen zijn van belang voor het goed en adequaat uitvoeren van de werkzaamheden binnen de ODG. Dit betekent dat vergunningen actueel moeten worden gehouden door ze te actualiseren wanneer daar aanleiding toe bestaat. Vanuit de ODG zijn de aanleidingen om tot actualisatie over te gaan en de werkwijzen die we als ODG daarbij hanteren op een rij gezet. Voor het actualiseren van vergunningen kunnen er bijvoorbeeld de volgende aanleidingen zijn:

1. Uitkomsten van uitgevoerde actualisatietoetsen;
2. Uitkomsten risicoanalyses;
3. Toezicht-, handhavings- of incidentenbevindingen (klachten en ongewone voorvallen);
4. Gewijzigde wet- en regelgeving, jurisprudentie of BBT conclusies;
5. Wensen opdrachtgevers of regionale of landelijke aandachtspunten.

De uitkomsten van deze aanleidingen zijn input voor het meerjarenactualisatieprogramma (MAP), die de te actualiseren vergunningssituaties en een overzicht van de uit te voeren actualisatietoetsen bevat.

Het MAP is voor alle opdrachtgevers ingevuld in 2020 en in de afgelopen jaren is al veel werk verricht en zijn grote slagen gemaakt in het actualiseren van vergunningen. Naar verwachting zullen in 2022 de laatste achterstanden worden ingelopen en zullen actualisaties vanaf 2023 op een reguliere wijze een doorlopend onderdeel van de werkzaamheden worden. Dit is uiteraard voorbehouden aan wetswijzigingen en andere onzekere factoren.

5.1.7 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Eind 2020 werden de resultaten van de ZZS-inventarisatie van provinciale bedrijven opgeleverd. Voor afvalbedrijven is echter landelijk afgesproken om de ZZS-uitvraag gefaseerd te laten verlopen. De inventarisatie moet vervolgens leiden tot actualisatie van vergunningen, zodat de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen wordt geminimaliseerd. De betrokken bedrijven moeten eens per vijf jaar gegevens aanleveren die dan beoordeeld worden zoals ook in de eerste inventarisatie gebeurde, waarna mogelijk weer actualisatie nodig is. Voor nieuwe omgevingsvergunning aanvragen maakt ZZS standaard onderdeel uit van het behandelen van de aanvraag.

Landelijk is de wens uitgesproken dat ook bij gemeentelijke bedrijven de inventarisatie wordt gehouden. Het betreft hier bedrijven die individueel minder zeer zorgwekkende stoffen uitstoten, maar het betreft wel heel veel bedrijven. In de Achterhoek is daarvoor een eerste pilot opgezet, er is behoefte aan meer proefprojecten. Landelijk zijn er vooralsnog geen middelen beschikbaar gesteld voor verdere pilots.

5.1.8 Wet natuurbescherming

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering gaat – volgens de planning per 1 juli 2022 – op in de Omgevingswet en regelt onder meer drie resultaatsverplichtingen voor stikstofreductie: in 2025 moet minimaal 40% van het areaal van de stikstofgevoelige natuur in beschermde Natura 2000-gebieden een gezond stikstofniveau hebben; in 2030 minimaal de helft en in 2035 minimaal 74%. De wet geeft de opdracht voor een programma van maatregelen om die reductie te bereiken en de natuur te herstellen.

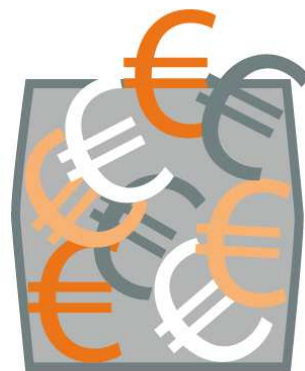
Genoemde resultaatsverplichtingen werken door in de vergunningverlening en toezicht – handhaving. Dit noodzaakt een stevige integrale kennis en samenwerking tussen gemeenten, provincies en omgevingsdiensten, vastgelegd in omgevingsvisies- en plannen, om de kans op het kunnen halen van proceduretermijnen, i.r.t. de aanpak stikstof enigszins te vergroten.

6 ALGEMENE FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN

6.1 Algemeen

1. Onze inzet is voor de begroting 2023–2026 om binnen de beschikbare middelen onze dienstverlening aan de deelnemers te optimaliseren. Anders dan andere jaren hebben we voor 2023 grote zorg dat een fors aantal opgaven niet met de huidige middelen kan worden gefinancierd. Met name voor de uitvoering van de Omgevingswet, huisvesting en aanpak van de arbeidsmarkt is op dit moment onvoldoende dekking in de begroting.
2. De ODG kent daarnaast een aantal (financiële) risico's. Hier gaan wij in hoofdstuk 7 verder op in. Mochten deze risico's zich voordoen, dan zal de ODG hier tijdig over in gesprek gaan met het Algemeen Bestuur.
3. Reguliere loon- en prijsstijgingen zullen via, de bij de overheid gebruikelijke prijsindexaties en de afspraken uit de cao, worden meegenomen. Bij het opstellen van de begroting zullen de dan bekende ramingen van het CPB worden gevolgd.

6.2 Inhoudelijk

1. **Aanbesteding van het zaakstelsel:** Voor de aanbesteding en implementatie van het nieuwe zaakstelsel zal in 2022 een bedrag van €200.000 uit de algemene reserve worden onttrokken. In de voorjaarsnota en begrotingswijziging zal worden voorgesteld om nogmaals €200.000 uit de algemene reserve te onttrekken om het effect van de totale kosten op de deelnemersbijdrage te verkleinen. Vanaf 2023 is besloten voor een verhoging van de deelnemersbijdrage, in welke termijnen dit precies betaald zal worden is momenteel onderwerp van gesprek met de deelnemers.
2. **Financieringsmodel.** Voor de ontwikkeling van het financieringsmodel wordt in 2023 een bedrag begroot van €50.000.
3. **Datagestuurde werken:** Voor het ontwikkelen van een datagestuurde manier van werken is momenteel geen budget beschikbaar in de begroting. Het voorstel is om hiervoor de helft van het bedrag dat meerjarig gereserveerd staat voor het nieuwe financieringsmodel te gebruiken (€50.000).
4. **IT:** Voor de ontwikkelingen op het gebied van IT is in de meerjarenbegroting 2023–2026 een bedrag gereserveerd van € 100.000. De verwachting is dat dit in 2023 volledig wordt aangewend.
5. **Vitaliteit:** Voor het verbeteren van de arbeidsvoorwaarden en duurzame inzetbaarheid van medewerkers is in de meerjarenbegroting 2023–2026 een bedrag gereserveerd van € 100.000. Te overwegen is om dit budget, deels meerjarig in te zetten voor de arbeidsmarkt-opgave (zie ook 4.1.5).
6. **Aanpak arbeidsmarkt:** Het is momenteel lastig om geschikt personeel te werven. Omwille van het kunnen voortzetten van de gewenste kwantiteit en kwaliteit van het werk is het daarom nodig mensen intern op te leiden en (in samenwerking met de andere noordelijke omgevingsdiensten) een arbeidsmarkt-campagne op te starten de kans op het werven van geschikt personeel te vergroten. Voorstel is om hier € 50.000 voor aan te wenden (vanuit het huidige vitaliteitsbudget).

7. **Omgevingswet:** Het voorstel is om vanaf 2023 €50.000 te begroten voor implementatie van de omgevingswet en €50.000 meerjarig incidenteel te besteden aan uitvoeringskosten van de Omgevingswet (zie hoofdstuk 5.1.1). Dan blijft er een opgave van €435.000 over die niet gedekt is in de begroting.
8. **Huisvesting:** In het kantoorpand van de ODG is sinds 2013 slechts klein onderhoud verricht. Tevens is de inventaris in 2024 grotendeels afgeschreven, waardoor er forse investering nodig zijn. Hiervoor zijn in de huidige begroting geen middelen beschikbaar.

7 RISICOPARAGRAAF

De ODG voorziet in 2023 de volgende belangrijkste (financiële) risico's:

- 1. Datagestuurd werken:** Zoals eerder benoemd is het steeds meer van belang dat de ODG datagestuurd gaat werken. In deze kadernota is voorgesteld om hiervoor € 50.000 op te nemen in de begroting van 2023. Gezien de opgave en benodigde werkzaamheden om dit verder te ontwikkelen bestaat er echter een risico dat dit niet toereikend is, ook niet als je alleen de meest noodzakelijke zaken oppakt. Daarom is een bedrag van € 200.000 opgenomen in de risico analyse.
- 2. REV:** Het is nog onduidelijk wat de kosten ten gevolge van de invoering van het REV zullen zijn. Daardoor bestaat er een risico dat dit niet vanuit de reguliere middelen bekostigd kan worden. Om deze reden is een bedrag van € 100.000 opgenomen in de risico analyse.
- 3. Wet kwaliteitsborging bouw:** Zoals eerder benoemd houdt de ODG rekening met de geplande invoering van de Wet kwaliteitsborging bouw. Zo huren we een aantal krachten in om de bijbehorende werkzaamheden uit te voeren, zodat het risico op WW-kosten zo laag mogelijk is. Nu de invoer van de Omgevingswet echter veelvuldig is uitgesteld en er ook gezien de formatie onzekerheid is over de actuele invoerdatum van 1 juli 2021, bestaat het risico dat er extra kosten moeten worden gemaakt voor het aanhouden van deze inhuurkrachten. Hiervoor is een bedrag van € 300.000 opgenomen in de risico analyse.

Risico analyse	Bedrag	Kans	Bedrag
1. Datagestuurd werken	€ 200.000	50%	€ 100.000
2. REV	€ 100.000	50%	€ 50.000
3. Wet kwaliteitsborging bouw	€ 300.000	50%	€ 150.000
Totaal			€ 300.000

Op basis van bovenstaande risicoanalyse verwacht de ODG dat de weerstandscapaciteit, van naar verwachting € 450.000 per 1 januari 2023, toereikend zal zijn om de risico's binnen de exploitatie op te vangen. Mocht een risico zich daadwerkelijk voordoen, dan zal het Algemeen Bestuur hierover geïnformeerd worden bij de voor- of najaarsnota. Vanzelfsprekend zullen wij eerst beoordelen of we binnen de beschikbare begroting prioriteiten kunnen stellen om zodoende risico's op te vangen.

Nb. Het weerstandsvermogen mag conform de GR maximaal 5% van de totale omzet bedragen, in dit geval is dat € 1 miljoen.

